

Beleidsnotitie 2026-2036

Diaconie PGN te Nijmegen

1. Diaconie

Diaconie betekent letterlijk "dienst" of "dienen" (van het Griekse *diakonia*) en staat in onze kerkelijke context voor de praktische zorg en barmhartigheid aan mensen in nood, dichtbij of ver weg. Het is de opdracht van de kerk om Gods liefde zichtbaar te maken door materiele steun, gerechtigheid te bevorderen en om te zien naar kwetsbaren. Die diaconale roeping kun je als volgt samenvatten: delen van wat de gemeente aan gaven geschonken is, helpen waar geen helper is en getuigen van de gerechtigheid van God waar onrecht geschiedt.

2. Missie

Diaconie Nijmegen heeft als maatschappelijke taak van de kerk om gerechtigheid en barmhartigheid te bevorderen. Van oudsher is de Diaconie Nijmegen betrokken bij de ondersteuning van mensen die in financiële nood zijn gekomen en elders geen hulp kunnen krijgen. In samenwerking met andere hulpverleningsinstellingen zetten we ons in voor mensen in de knel. De diaconie geniet bekendheid in het lokale netwerk van sociale hulpverlening in Nijmegen.

De diaconale werkgroep komt op voor armen, vluchtelingen, en anderen die door omstandigheden hulp en/of ondersteuning nodig hebben.

3. Een nieuwe weg inslaan

Sinds het schrijven van de vorige beleidsnotitie, die betrekking had op de periode 2023-2026, is veel veranderd. Die veranderingen worden uitgewerkt bij de punten waarop nieuw beleid is geformuleerd. De belangrijkste veranderingen zijn:

- Het diaconaal centrum De Haard is verkocht
- We hebben vervroegd afscheid genomen van de diaconaal werker
- Voortzetting Diaconie integraal deel van de PGN
- Praktisch wordt het beleid opnieuw ingevuld

4. Verkoop van de Haard

De verkoop van De Haard is in 2024 gerealiseerd. De opbrengst was afgerond € 950.000. Dit bedrag is risicomijdend belegd. Ten behoeve van deze beleggingen zal een beleggingsstatuut¹ worden opgesteld conform de richtlijnen van de PKN. Dit zal in 2026 /2027 worden afgerond.

¹ Zie <https://protestantsekerk.nl/kerkbeheer/beleggingsstatuut/>

Voorafgaand aan de verkoop van de Haard zijn het CCBB en de Kerkenraad geconsulteerd en zij hebben de verkoop goedgekeurd.

De opbrengst van beleggingen is op jaarbasis minstens € 50.000. Dit is globaal ook het minimumbedrag dat we per jaar denken uit te geven voor onze diaconale doelen².

De gelden zijn uiterst defensief bij Van Lanschot belegd. Kort na het afronden van de overeenkomst met die bank zagen wij dat het SKG ook een beleggingsfonds heeft opgericht. We hebben Van Lanschot hiervan op de hoogte gesteld en aangegeven dat we daar serieus naar kijken en mogelijk (wellicht voor een deel) naar dat fonds over gaan.

5. Afscheid van de diaconaal werker

De diaconaal werker is op zijn verzoek per 1 december 2024 uit dienst en met vervroegd pensioen gegaan. We hebben ons toen de vraag gesteld of we ons van een opvolger zouden moeten voorzien. Die vraag is ontkennend beantwoord. De reden daarvoor is dat na inventarisatie is gebleken dat de kern van de werkzaamheden die de diaconaal werker vervulde ook op andere wijze kan worden ingevuld. Zoals bekend is de kerntaak de presentie en meer specifiek, werkzaamheden in het kader van het project Presentie rond Armoede, zoals uitgezet en begeleid door Kerk in Actie. Weliswaar is dit project inmiddels beëindigd, maar het blijft een diaconale kerntaak om voor de minder bedeelde mens aanwezig te zijn (zie "Missie").

6. Integraal deel van de PGN (samenhang en eigenheid)

Het blijft van belang om steeds aandacht te gaan besteden aan de verbinding van pastoraat met diaconaat; de Diaconie als integraal deel van de PGN (beleidsvoornemen Beleidsnotitie 2023-2026). De PGN vervult haar missionaire, diaconale en pastorale roeping in het besef dat de daaruit voortvloeiende taken zowel in hun onderlinge samenhang als in hun eigenheid behartigd dienen te worden.

De Diaconie is integraal deel van het leven van de gemeente de PGN en functioneert binnen de werkgroepenstructuur van de PGN. Een punt van aandacht blijft de afstemming met andere werkgroepen, met name de werkgroep pastoraat, maar ook de werkgroep Jeugd en Jongeren (t.b.v. het jongerendiaconaat). Daarbij heeft het College van Diakenen haar eigen (specifieke) positie en verantwoordelijkheden.

Het College van Diakenen is verantwoording verschuldigd aan de Kerkenraad voor wat betreft het gevoerde beleid en het werk.

7. Praktische invulling nieuw beleid

Nu we de beleidsplanperiode 2023-2026 afsluiten richten we ons op het invullen van nieuw beleid. We prijzen ons gelukkig dat we een werkgroep hebben met een tiental enthousiaste mensen. En ook dat we een College van Diakenen hebben dat weliswaar met een minimumbezetting op orde en slagvaardig is. In februari 2025 hebben we een "heidag" gehouden. De uiteindelijke uitkomst daarvan is een aantal concrete plannen:

1. Het ondersteunen van andere organisaties.

Hiervoor in aanmerking komen organisaties als de Voedselbank, het Rode Kruis, Quiet en de Vincentiusvereniging.

Wat de Voedselbank betreft denken we aan jaarlijkse giften.

Dit is ook het geval met het Rode Kruis als het gaat om voedselbonnen c.q. boodschappenmaatje worden.

² Het is ook de boodschap van de PKN: als diaconie niet te veel op je geld blijven zitten, maar om je heen kijken wie het kan gebruiken.

Met de Stichting Quiet³ gaan we zowel werken aan jaarlijkse evenementen voor een groep deelnemers/ cliënten van die organisatie, als aan financiële ondersteuning.

Met de Vincentiusvereniging⁴ zijn we in overleg om in nauwe samenwerking hulp te bieden bij individuele nood of in de vorm van het geven van een jaarlijkse bijdrage.

Met Perplex en Kruispunt bestaan al banden. De samenwerking met Kruispunt voorziet in het door en met hen opvangen van daklozen. Waar gewenst en nodig zullen we hen een bijdrage verlenen.

2. Buurtkerk

In het najaar van 2025 is een kerngroep van start waarin het toekomstig beleid van de PGN wordt besproken. Belangrijk aandachtspunt is de buurtkerkgedachte (de missionaire opdracht van de PGN). Vanuit onze Christelijke inspiratie voelen we ons geroepen om iedereen als mens te zien en oog te hebben voor de kwetsbare mensen in onze maatschappij. We willen kerk zijn in de samenleving: een plek van *aandacht, verbinding* en *ondersteuning*, te midden van alle diversiteit en kwetsbaarheid. Door onze daden voor “de minsten der Mijne” in en buiten het kerkgebouw, laten we zien wat het evangelie betekent.

Vanuit de Diaconie is dit, natuurlijk, iets om te ondersteunen. Dit geldt zowel voor de buurtkerk activiteiten van Ontmoetingskerk, de Maranathakerk als voor die van de Bartholomeuskerk (zie bij punt 3 “individuele ondersteuning”).

Als Diaconie willen we bijdrage aan de manier waarop we de buurtkerkgedachte vormgeven door dit vanuit de Diaconie (met menskracht [personeel] en geldmiddelen [financieel]) te ondersteunen.

3. Individuele ondersteuning.

We hebben nu al een aantal plekken waar we mensen kunnen ontmoeten die in principe in aanmerking komen voor individuele hulp. Concreet valt te denken aan:

De Ontmoetingskerk:

Kappers- en repaircafé / Woensdag en vrijdagochtendinloop / de Vrouwendienst / Rouwinloop / Luisterbankje / Klaasmarkt / Klaaswinkeltje / Ontmoetingstuin / Zomervakantieprogramma / Ontmoetingscafé.

Veel van deze activiteiten worden in samenwerking met de parochie van de Ontmoetingskerk en de daarbij betrokken personen gestalte gegeven.

De Kleine Bartholomeuskerk:

Inzameling producten voor de voedselbank/ luisterend oor voor slachtoffers van het toeslagenschandaal /buddyproject nieuwkomers in Nederland.

De Maranathakerk:

Huiskamerproject samen met de Gemeente Nijmegen / de inloop “Bakkie Doen” / Stichting Kwiek Nijmegen-midden: bewegen, lezingen, workshops voor ouderen / de Vrouwendienst / diaconale acties zoals rugzakjes-actie met en door kinderen/jongeren en hun ouders .

Straatarts:

We hebben contacten met zowel Kruispunt als met individuele straatartsen samen.

Pompekliniek:

We zijn geregeld aanwezig bij de diensten aldaar.

³ Informatie over stichting Quiet in bijlage 1

⁴ Informatie over de Vincentiusvereniging in bijlage 2

Vluchtelingenwerk:

Vanuit de Werkgroep Diaconie geven wij taallessen.

Het Kruispunt:

In overleg met beide pastores verbonden aan het Kruispunt worden acties gehouden (zoals rond Sinterklaas en andere momenten in het jaar) ter ondersteuning van de bezoekers van het Kruispunt .

GGD:

Met deze instelling is contact met mensen die zich in het bijzonder bezig houden met dak- en thuislozen.

4. Lichtpuntjes

Mensen kunnen op allerlei manieren in nood komen. Door ziekte, ongeval , psychisch lijden en overlijden. Als Diaconie is ons interesseveld primair gericht op de materiële ondersteuning. Hoe kunnen we in dat soort situaties een helpende hand (en een luisterend oor!) bieden? Dat kan door leningen en ad hoc giften⁵. Een dergelijke ondersteuning gebeurt al vele jaren en is helaas nog steeds gewenst doordat er in ons superrijke land nog velen zijn die in armoede leven of zelfs door de ondergrens van het bestaan zijn gezakt.

A. Met lichtpuntjes bedoelen we iets anders.

Het gaat om zaken die uitstijgen boven het gewone en vreugde brengen. Directe aanleiding was een op tv vertoond beeld van twee dakloze mensen die graag in het huwelijk wilden treden en voor wie voor passende kleding en alles wat hoort bij een mooie bruiloft was gezorgd. Een aanvraag zal steeds door twee mensen van de Diaconie bekeken worden. Zij vormen zich een beeld van de situatie en zullen (in principe) over de aanvraag beslissen. Bij twijfel leggen ze het voor aan de werkgroep Diaconie.

B. Het financiële kader en de toetsing

Voor alle duidelijkheid: het is niet de bedoeling om geld te geven. De bijdrage is in natura en bestaat uit het financieren van het gekozen lichtpuntje. Natuurlijk moeten we daar een bovengrens bij stellen. En we moeten bezien hoeveel lichtpuntjes er per jaar mogelijk zijn. Het jaarbedrag is voornamelijk op € 15.000 totaal gesteld. Met als richtlijn een maximumbedrag per persoon op €1.000. Ook als er iets bijzonders aan de hand is, bijvoorbeeld een verzoek voor een lichtpuntje dat boven de maxima uit gaat, wordt dat voorgelegd aan twee personen, waarvan een uit de werkgroep Diaconie.

We maken een affiche en folders over de lichtpuntjes en hangen die in kerken en op een paar plekken van verwante organisaties, zoals Quiet en Vincentius, op.

Het project Lichtpuntjes start begin 2026.

In het voorjaar van 2027 willen we evalueren en nagaan of het effect wat we als Diaconie beogen ook gerealiseerd is.

Samengevat:

Diaconaat is nauw verbonden met de missionaire en pastorale taken van de kerk.

Er zijn nu al vele plaatsen waar we mensen kunnen ontmoeten die voor (individuele) ondersteuning in aanmerking kunnen komen. Zo zijn onze pastores zijn op diverse plekken geregeld aanwezig en zijn zij de "ogen en oren" van de PGN bij hun rondgang door de gemeente. Zij zien de diaconale arbeid

⁵ Er wordt nog nagedacht over de vraag onder welke voorwaarden er geldleningen worden verstrekt. Zo wordt er een protocol opgesteld om die voorwaarden, zoals eventuele rentebetaling, kwijtschelding en aflossing, vast te leggen.

als onderdeel van hun basistaak. De herderlijke zorg voor de gemeente omvat o.a. het bezoeken van de leden van gemeente, waarbij pastorale en diaconale arbeid onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn. Daarnaast geven onze vrijwilligers (diakenen en leden van de diaconale werkgroep) middels de contacten in de kerken en in de samenleving handen en voeten aan deze ondersteuning.

Als Diaconie maken wij een inventarisatie op welke wijze we dat via de inzet van mensen vanuit de Diaconie kunnen ondersteunen.

De belangrijke vraag of we zelf allerlei zaken zelf moeten ontwikkelen en initiëren dan wel aan knopen bij andere organisaties, met name als het gaat om individuele ondersteuning, is in principe beantwoord. De domeinen van het diaconale werkveld delen we met organisaties in onze stad. Wij werken met hen samen en sluiten aan bij bestaande initiatieven en activiteiten.

8. Het financiële kader

We hebben het voornemen om per jaar een bedrag van € 50.000 per jaar uit te geven aan concrete doelen. Als we dat doen (naast alle andere kosten) boeken we een verlies (zeg achteruitgang van ons vermogen) van zo'n € 30.000 per jaar. Dat is minder dan 2 % van het vermogen.

We hebben op basis van deze beleidsnotitie vier belangrijke posten van uitgaven:

- Giften aan verwante organisaties
- Individuele ondersteuning (giften en leningen)
- Bijdrage PGN voor diaconale activiteiten (o.a. buurtkerk)
- Lichtpuntjes

Het is een kwestie van inschatting, maar globaal begroot⁶ als volgt(max. per jaar):

- Giften aan verwante organisaties € 10.000
- Individuele ondersteuning € 15.000
- Bijdrage PGN € 10.000
- Lichtpuntjes € 15.000

Onderverdeling:

- Giften aan verwante organisaties, maximaal € 5.000 voor een organisatie jaar
- Individuele ondersteuning: lening maximaal per persoon/huishouden € 1.000 per jaar en gift maximaal € 500 per persoon/huishouden per jaar
- Bijdrage PGN, als vermeld € 10.000 t.b.v. (diaconale) activiteiten in het kader van de buurtkerk
- Lichtpuntjes: voor 1 persoon maximaal € 1.000. Voor een huishouden maximaal € 2.000

Jaarlijks bekijken we in september hoe het gegaan is en als daar aanleiding voor is dan hevelen we gelden van de ene naar de andere post over c.q. verhogen de budgetten waar nodig.

Tenslotte

We slaan een nieuwe weg in. Daarbij weten we ons gedragen door onze eigen mensen (College en vrijwilligers), door de gemeenteleden van de PGN en ondersteund door de Kerkenraad en het CCBB.

Wij vragen Gods zegen om daarbij steeds de juiste keuzes te maken.

Nijmegen, maart 2026

College van Diakenen van de PGN

⁶ Dit is verwerkt in de begroting 2026; deze is vastgesteld door de Kerkenraad (19-11-2025) en is goedgekeurd door het CCBB (15-12-2025).

Bijlage 1. Informatie over stichting Quiet Nijmegen

Quiet verzacht armoede en versterkt mensen. Dat begon in 2013 met de eerste editie van Quiet 500 als tegenhanger op de Quote 500.

Quiet maakt het verschil voor mensen in een armoedesituatie.

Via onze Quiet Communities **verzachten** we armoede en **versterken** we mensen.

Armoede in Nederland is nu groter dan ooit. Door chronisch geldgebrek hebben volwassenen én hun kinderen minder kansen. Een sociaal isolement ligt al snel op de loer. De Quiet Communities maken het leven van mensen in een armoedesituatie een stukje meer leefbaar. Deze mensen kunnen lid worden van een community, zonder voorwaarden en gedoe.

Versterken

We bieden we een fysieke plek voor onze members om samen te komen. We organiseren inloopmomenten en andere activiteiten. Bij een Quiet Community vinden members (opnieuw) houvast. Ze komen uit hun isolement, voelen zich zelfverzekerder, zien hun talenten weer en krijgen weer zin om zichzelf te ontwikkelen. Zo versterken we mensen.

Verzachten

We verzachten de armoedesituatie door het geven van geluksmomentjes. Met behulp van vooral lokale sponsors (bedrijven) bieden we onze members regelmatig een gratis dienst, product of verwennerij aan. Dat gebeurt via een innovatief digitaal deelplatform, dat ervoor zorgt dat de aanbiedingen efficiënt en eerlijk verdeeld terecht komen bij de members op basis van hun wensen.

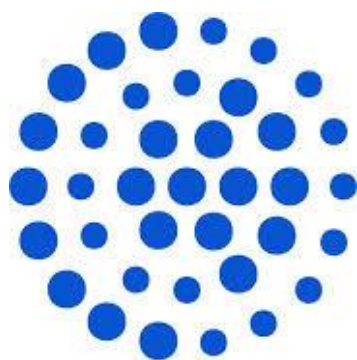
Stichting Quiet Nijmegen

Stichting Quiet Nijmegen is een lokale organisatie. Met ons werk geven we invulling aan de missie en visie van Quiet Nederland. Ook krijgen we ondersteuning van Quiet Nederland bij het uitvoeren van ons werk. Zo maken we bijvoorbeeld gebruik van een digitaal systeem met een app.

Members krijgen dan automatisch bericht als er een aanbieding voor hen is.

Wij ontvangen geen overheidssubsidie en zijn volledig afhankelijk van giften. Het fundament onder Quiet is solidariteit. Als je het financieel beter hebt dan een ander kun je wat delen. En ook als je ergens deskundig in bent of talent ergens in hebt, kun je dit inzetten voor een ander.

Dankzij de inzet van lokale ondernemers, particulieren, samenwerkingspartners en vrijwilligers kan Quiet steeds meer doen. Daar zijn we blij mee.

QUIET
Nijmegen

Lees het meest recente jaarmagazine 'Dit was Quiet in 2024' :

<https://mooiland.foleon.com/qcn/dit-was-quiet-nijmegen-in-2024>

Bijlage 2. Informatie over de Vincentiusvereniging

De Sint-Vincentiusvereniging is een internationale katholieke vereniging van leken in dienst van de noodlijdenden, die op 23 april 1833 door toedoen van de jonge student Frédéric Ozanam (1813-1853), Emmanuel Bailly en vijf bevriende studenten in Parijs het licht zag.

Iedereen heeft behoefte aan iemand die naar hen omkijkt. Maar dat is niet voor iedereen zo vanzelfsprekend. Daarom biedt de Vincentiusvereniging sinds 1833 persoonlijke hulpverlening voor iedereen die tussen wal en schip valt.

De Vincentiusvereniging is een netwerk van zelfstandige stichtingen en verenigingen met elk hun eigen vrijwilligers en diensten, afgestemd op de lokale behoeften. Eén ding hebben ze allemaal gemeen: al deze lokale verenigingen richten zich op het ondersteunen van mensen in armoede en sociale afhankelijkheid. Door ze door te verwijzen naar de juiste instanties, of door zelf ondersteuning aan te bieden.

De Vincentius Vereniging Nijmegen

De Vincentius Vereniging Nijmegen is een grote vrijwilligersorganisatie en al jaren actief op het gebied van maatschappelijke dienstverlening. Onze doelstelling is om armoede en eenzaamheid in Nijmegen en omstreken te verzachten. Tevens proberen wij gezondheid te bevorderen door sport, beweging en gezond eten te stimuleren. Dit doen wij door middel van het laagdrempelig maken van sportlessen, gezonde daghappen aan te bieden en heel veel andere activiteiten en projecten.

Vincentius Vereniging Nijmegen is opgericht in 1849 en heropgericht in 2001. Ze ondersteunt alle Nijmegenaren die in nood verkeren, eenzaam of hulpbehoevend zijn waar ze kan; ongeacht leeftijd, religie of huidskleur.

We staan midden in de samenleving en zijn op de hoogte van alle ontwikkelingen en problematiek. Het doel is om de situatie waarin men zich bevindt structureel te verbeteren.

Voor incidentele hulp staat onze deur uiteraard ook altijd open! Vincentius Nijmegen heeft een groot aantal terugkerende activiteiten zoals Eat & Meet, VincentiusVitaal met de Kwiek beweegroute, Fitkidzzz, Kinderrestaurant, soep met je burens en sportlessen voor gereduceerd tarief.

Vincentius Nijmegen wordt compleet gerund door vrijwilligers. Onze langdurige samenwerking met hulpverleners en andere betrokkenen maakt dat wij gericht de juiste hulp kunnen bieden en weten wat er speelt.

